

Bilag

NOTAT

Lokal inddragelse i forbindelse med forhåndsdialogen om pilotprojektet for solenergi ved Skrydstrup

Haderslev Kommune har gennem foråret 2024 gennemført en omfattende forhåndsdialog med såvel udvikler som naboer og andre interesserede omkring det mulige solenergiprojekt i gul og rød zone vest for Skrydstrup. Formålet med forhåndsdialogen har været at kortlægge lokale synspunkter omkring projektet, drøfte eventuelle afhjælpende tilpasninger af projektet samt at drøfte mulighederne for at skabe mérværdier for de berørte lokalområder. Forhåndsdialogen har haft særligt fokus på at skabe en inddragende og vedkommende dialog med hvert af de berørte lokalområder omkring det berørte projekt med henblik på at afdække bredden af bekymringer og muligheder i den lokale forankring og potentialerne i en lokal værdiskabelse.

Forhåndsdialogens form

Haderslev Kommune har på baggrund af tidligere erfaringer med en samlet kommuneplanlægning for solenergiprojekter lagt vægt på i stedet at gennemføre en omfattende forhåndsdialog med udvikler, naboer og andre interessenter i forbindelse med de tre udpegede pilotprojekter for solenergianlæg.

Det mulige solenergiprojekt ved Skrydstrup adskiller sig fra de øvrige pilotprojekter ved sin størrelse. For at sikre et tidligt og fælles informationsgrundlag for alle borgere i de berørte områder, blev forhåndsdialogen indledt med et informationsmøde i Bevtoft-hallen for ca. 600 indbudte borgere. På informationsmødet orienterede Haderslev Kommune om det mulige projekt og om processen omkring en senere politisk beslutning om eventuel igangsætning af en planlægning for projektet. Tilsvarende orienterede udvikler om projektet og dets perspektiver og om de frivillige økonomiske kompensationer, som udvikler har været i dialog med lokalsamfund og naboer om. Under og efter informationsmødet var der mulighed for at stille spørgsmål eller indgå i en videre dialog med udvikler og kommunen om det mulige projekt. Endeligt blev interesserede fra de fire lokalsamfund opfordret til at engagere sig i lokale arbejdsgrupper omkring projektet.

Det har været et udgangspunkt i forhåndsdialogen i de tre pilotprojekter, at forhåndsdialogen både har skullet afdække holdninger til projektet, men at den samtidig har skullet søge at pege på løsninger på eventuelle udfordringer. Kommunen har således i dialogen indtaget en faciliterende rolle – ved siden af sin rolle som planmyndighed – og har opfordret udvikler til at afsøge muligheder for eventuelle tilpasninger af projektet, som kan imødekomme lokale bekymringer eller ønsker. Disse

tilpasninger kan indarbejdes i udviklers reviderede ansøgning, som senere vil ligge til grund for en politisk beslutning om igangsætning af en planlægning.

Lokalområdet afgrænsning

Størrelsen og placeringen af projektområdet vest for Flyvestation Skrydstrup betyder, at beboerne i fire lokalsamfund og landsbyer omkring projektområdet samt et mindre antal beboere i landområderne mellem byerne i forskellig grad vil blive berørte af projektet. For at sikre at forskellige – og eventuelt modsatrettede - synspunkter og interesser i de fire byer bedst har kunne afdækkes, har Haderslev Kommune derfor i sin dialog med lokalsamfundene lagt vægt på en separat, direkte og vedkommende dialog med hvert af de fire lokalområder.

For samtidig at sikre, at dialogen netop kunne blive så præcis og vedkommende som muligt, har Haderslev Kommune gennemført en forudgående analyse af lokalområderne sammensætning og naturlige afgrænsninger. Herunder er der gennemført en dialog med flere eksisterende lokale foreninger og med kommunens landdistriktskoordinator om, hvordan nærområdet omkring projektet bedst afgrænses, og hvilke borgere og grupper, det vil være relevant at inddrage i dialogen. På dette grundlag er der identificeret fire lokalområder omkring projektet:

- Skrydstrup, herunder beboere langs Ribe Landevej
- Gabøl
- Nustrup, herunder beboere generelt i Nustrup Sogn
- Bevtøft, herunder beboere i området langs Diagonalvej

Derudover har borgere fra Kolsnap været i dialog med Haderslev Kommune og er blevet inddraget i processen.

Drøftelser i arbejdsgrupper

Med udgangspunkt i lokale foreninger og bestyrelser blev der herefter nedsat i alt fire arbejdsgrupper; én i hver af de fire lokalområder. Selvom arbejdsgrupperne har taget udgangspunkt i eksisterende organisationer, har alle interesserede haft mulighed for at deltage i møderne. Dette har blandt andet enkelte lodsejere, som ikke selv bor i området, men som ejer jord der, benyttet sig af.

Der er i perioden marts-juni afholdt i alt otte møder i disse arbejdsgrupper, hvor Haderslev Kommune har orienteret om projektet og om den proces, der leder frem til en politisk beslutning om projektet og en eventuel realisering af det. Endvidere er der – efter ønske fra deltagerne - blevet afholdt to fælles møder for arbejdsgrupperne og med deltagelse af udvikler, hvor grupperne har haft lejlighed til at stille spørgsmål til udvikler og at drøfte fælles problemstillinger.

På møderne har de deltagende borgere haft mulighed for at stille spørgsmål, vende bekymringer og idéer eller bringe uklarheder op til videre undersøgelser. Samtidig er der i grupperne blevet drøftet forslag til justeringer af projektet, som kan afhjælpe bekymringer.

Endeligt har en stor del af drøftelserne i arbejdsgrupperne drejet sig om mulighederne for at gennemføre lokale initiativer som enten en direkte del af projekts realisering eller for de midler, dels gennem udviklers frivillige støtte til lokalområderne og dels gennem midlerne fra Grøn Pulje. Disse drøftelser om potentiel lokal udvikling og mérværdier ved projektet har fyldt en del i arbejdsgruppernes drøftelser. Idet disse drøftelser samtidig tidsmæssigt har været sammenfaldende med de første led i områdefornyelsesprogrammet i Gabøl/Nustrup og udarbejdelsen af fokusplaner i Bevtoft og Skrydstrup, har Haderslev Kommune netop i forbindelse med det mulige projekt ved Skrydstrup valgt at samtænke de to processer. Arbejdet med at udvikle lokale mérværdier i forbindelse med det mulige projekt indgår derfor i dialogen om områdefornyelse og fokusplaner, som faciliteres af kommunens landdistriktskoordinator i dialog med Center for Landdistriktsforskning ved SDU gennem kommunens samarbejde indenfor rammerne Plan22+. Dette arbejde tænkes fortsat, såfremt der politisk vedtages en igangsætning af en planlægning for projektet.

Resultater af forhåndsdialogen

Allerede i de indledende faser af Haderslev Kommunes forhåndsdialog med udvikler omkring projektets størrelse og placering blev der gennemført en tilpasning af bruttoarealets afgrænsning. Herunder blev den del af projektområdet, som oprindeligt var tænkt ved Uldal nord for Ribevej, taget ud af projektområdet. I stedet blev projektets område mod vest udvidet. Tilpasningen har medført, at dele af det ansøgte projektområde nu ligger i Forsvarets gule kompensationszone.

Samtidig er der i dialogen med udvikler blevet præciseret en række forhold omkring afskærmende beplantning og jordvolde, som skal reducere solpanelernes synlighed for naboer og forbipasserende, ligesom der er udpeget en række grønne korridorer og forområder, der skal fremme naturhensyn og solpanelernes visuelle påvirkning af området.

Endeligt har udvikler – til dels med Haderslev Kommunes medvirken – indgået i en dialog med bl.a. Forsvarets Ejendomsstyrelse, Sydjysk Biogas Bevtoft, de lokale forsynings- og fjernvarmeselskaber og en række andre virksomhedsaktører om mulighederne i en sektorkobling og synergierne i etablering af et tilknyttet PtX-anlæg ved projektet. Endelige formaliserede samarbejdsaftaler forudsætter en positiv politisk beslutning omkring projektets gennemførelse.

Det reviderede projektområde og udviklers indledende lokale dialog har ligget til grund for drøftelserne med arbejdsgrupperne.

Holdninger til områdets generelle anvendelse

De lokale synspunkter har været forskellige og har spændt mellem bekymringer og muligheder. Derudover har dialogen i de lokale arbejdsgrupper også belyst borgernes forskellige holdninger til hvad området skal og bør anvendes til. Herunder lyder:

- Skov
- Lavbundsjord
- Landbrug
- Muligheden for et VE-anlæg på 100, 300 eller 500 hektar

Arbejdsgruppernes synspunkter er som led i dialogen blevet nuanceret omkring en række specifikke bekymringer, omkring nogle generelle forbehold og med en række konkrete ønsker til projekter eller til initiativer, der kan skabe en lokal og general mérværdi. Disse synspunkter og mulighederne for at adressere dem gennem planlægningen er i det følgende kort anført.

Lokale specifikke bekymringer	Tiltag i planlægningen omkring bekymringspunkter
<p>Bekymring om støj, herunder i byggefasen Bekymringerne gælder dels frygten for ændringer i støjpåvirkningen af kampflyene og dels støj fra det tekniske anlæg. Endeligt en bekymring for støj- og trafikpåvirkning i forbindelse med anlægget af projektet. Dette omfatter også en bekymring for hvilken kompensation borgere i området vil kunne få, og om der overhovedet er mulighed for kompensation. Dette er også i forbindelse med afklaring af støj i forbindelse med F35.</p>	<p>Den mulige støjpåvirkning skal undersøges særskilt som del af en miljøvurdering Der vil blive stillet krav om en selvstændig modellering af påvirkningerne af flystøj.</p>
<p>Bekymring om forurening fra solpaneler, herunder frygt for afvaskning af PFAS eller tungmetaller</p>	<p>Den mulige miljøpåvirkning af solpanelerne og deres opstilling undersøges særskilt som del af en miljøvurdering. Der vil blive stillet krav om en producent-dokumentation og specifik test-dokumentation af solcellerne</p>
<p>Sikkerhed og tidsplan for udbetaling af de tilskudsmidler, som udvikler frivilligt har stillet lokalområderne i udsigt</p>	<p>Spørgsmålet er som udgangspunkt et anliggende mellem udvikler og de pågældende lokalsamfund. Udvikler er blevet opfordret til at præcisere oplæg til økonomiske tilskud i deres ansøgning til projektet.</p>
<p>Bekymring omkring naturforhold og vildt i og omkring projektområdet, herunder hensyn til biodiversitet, vildtpassager og jagthensyn</p>	<p>Påvirkning af naturen vil blive undersøgt som del af en miljøvurdering, og tiltag til fremme af naturhensyn vil søges indarbejdet i planlægningen. Udvikler har sammen med sin rådgiver indledt en særskilt dialog med DN om tilpasninger</p>
<p>Enkelte bekymringer omkring projektets visuelle påvirkning som følge af højdeforskelle i landskabet i områderne omkring Kolsnap og Pile Alle/Diagonalvej</p>	<p>Der er drøftet muligheder for mindre tilpasninger af projektafgrænsningen og skærmende beplantning gennemføres som del af planlægningen</p>
<p>I forbindelse med at muligheden for en videre udvikling af Power-to-X anlæg, er der opstået</p>	<p>Power-to-X ikke er en del af dette projekt, men en mulighed for videreudvikling i området, hvis</p>

bekymringer for sammenhængen og processen for Power-to-X ift. solcelleprojektet.	solcelleprojektet bliver godkendt og udført, herefter vil der følge en ny proces for et muligt Power-to-X anlæg.
--	--

Lokale generelle opmærksomhedspunkter	Tiltag i planlægningen omkring opmærksomhedspunkter
Ønske om snarlig afklaring af projektets realisering med særligt hensyn til usikkerhed og påvirkningen af jord og ejendomspriser mens der endnu ikke er truffet politisk beslutning om projektet	Politiske beslutninger om projektets planlægning i september 2024 kan skabe en afklaring for såvel udvikler som lokale lodsejere
Vedvarende energiprojekters generelle påvirkning af ejendoms- og jordpriser	En politisk afklaring om projektet kan give en sikkerhed omkring den fremtidige arealanvendelse i området, men kan ikke regulere prisdynamikken i området eller i kommunen som helhed
Generelle indvendinger mod Anvendelsen af landbrugsjord til vedvarende energianlæg og specifikt i dette område	Spørgsmålet kræver eventuelt en drøftelse i et andet forum og vil være en del af en kommende diskussion om fremtidig arealdisponering i det åbne land
Generel usikkerhed omkring et stort og komplekst projekt og en kompleks planlægning	Der vil fortsat være behov for en klar kommunikation omkring projektet fra såvel kommune som udvikler
Projektområdets udvidelse til gul zone, herunder eventuel påvirkning af enkeltejendommens indplacering i rød og gul kompensationszone	Der er tidligere truffet politisk beslutning om undersøgelse af mulighederne for en udvidelse til gul zone. Udvidelsen vil dog forudsætte politisk beslutning. Projektet forudsættes i miljøtilladelsen at blive støjneutralt omkring flystøj. Anlægsloven omkring flyvestationen vil ikke blive påvirket eller ændret som følge af projektets realisering
Beplantning og bevoksning, hvordan er det inddelt	Præciseres i planlægning
Princip fra nogle borgere om at solceller skal placeres på tage/bygninger og langs motorveje.	

Lokale ønsker til projektet	Tiltag i planlægningen omkring lokale ønsker
------------------------------------	---

Etablering af stier og andre rekreative tiltag i projektområdet, her blandt andet p-pladser og informationstavler med QR-koder	præciseres i planlægningen
Styrkelse af levevilkår for fisk i vandløb samt adgang til vandløb	præciseres i planlægningen
Styrkelse af grønne korridorer og biodiversitet i projektområdet	præciseres i planlægningen
Muligheder for lokal varme- og elforsyning	Mulighederne afklares i dialog med udvikler, eksterne samarbejdspartnere og forsyningsselskaber
Realisering af konkrete tiltag gennem tilskud og grøn pulje i de enkelte lokalområder	Dialogen om realisering fortsætter lokalt indenfor rammerne af områdefornyelse og fokusplaner
Et ønske om en klar afgrænsning af lokalområdet ift. Grøn Pulje, på samme måde som man har arbejdet med i projektet omkring Strandelhjørn. I forbindelse med dette ønskes der, at Grøn Pulje øremærkes til lokalområderne i retningslinjerne for Grøn Pulje.	I forbindelse med sagsfremstillingen på projektet, vil en afgrænsning af lokalområdet jf. Grøn Pulje blive indstillet til politisk beslutning

Sammenfatning

Forhåndsdialogen om det mulige pilotprojekt for solceller ved Skrydstrup har tydeliggjort en række forskellige generelle og lokale synspunkter vedrørende det meget store og komplekse projektforslag, hvor der i lokalområdet er mange forskellige holdninger.

Dialogen om specifikke bekymringer og generelle opmærksomhedspunkter har været konstruktiv med henblik på at finde løsninger på de konkrete problemstillinger gennem dialog og afhjælpende foranstaltninger.

Der er som led i forhåndsdialogen blevet fremhævet to generelle eller principielle forhold omkring projektets størrelse og placering. Det ene forhold drejer sig om et mere principielt spørgsmål om anvendelsen af landbrugsjord til vedvarende energiprojekter med de indvirkninger, som projekterne vil have på landbrugsproduktionen og på den enkelte lodsejers muligheder i området. Det andet forhold drejer sig om projektets mulige inddragelse af arealer i Forsvarets gule kompensationszone. Begge forhold vil være relevante i en bredere politisk drøftelse af landskabsinteresser og den fremtidige arealanvendelse i kommunen.

Forhåndsdialogen har samtidig påpeget en række konkrete bekymringer eller opmærksomhedspunkter omkring projektet. Dette har været et væsentligt bidrag til processen, som i det videre forløb vil skulle undersøges yderligere eller indarbejdes i miljøvurderingen og miljøtilladelseerne til projektet.